

Το παράνομο εμπόριο αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα

ΣΕΑΟΠ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΡΑΓΟΓΩΝ
ΑΠΟΣΤΑΣΜΑΤΩΝ
ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ
ΠΟΤΩΝ

Περιεχόμενα

- I. Εισαγωγή σχετικά με τον κλάδο αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα
- II. Τα είδη του παράνομου εμπορίου αλκοολούχων ποτών
- III. Χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου αλκοολούχων ποτών διεθνώς
- IV. Χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα
- V. Οι συνθήκες που ευνοούν το παράνομο εμπόριο αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα
- VI. Οι επιπτώσεις του παράνομου εμπορίου αλκοολούχων ποτών
- VII. Προτάσεις αντιμετώπισης του παράνομου εμπορίου αλκοολούχων ποτών

I. Σχετικά με τον κλάδο αλκοολούχων ποτών

Ο ΚΛΑΔΟΣ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Η αλυσίδα αξίας του κλάδου των αλκοολούχων ποτών* δημιουργεί εισοδήματα σε χιλιάδες εργαζομένους και προστιθέμενη αξία για το σύνολο της ελληνικής οικονομίας.

 330 Ποτοποιίες

≈ **66,5 χιλ.** θέσεις πλήρους απασχόλησης στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας

≈ **105 χιλ.** επιχειρήσεις συμπεριλαμβάνουν το εμπόριο ποτών στις δραστηριότητές τους εκ των οποίων 35 χιλ. δραστηριοποιούνται στο εμπόριο ποτών αποκλειστικά.

€ **291 εκατ.** σε έσοδα από ΕΦΚ αλκοολούχων το 2019

€ **2,3 δισ.** συνεισφορά στο ΑΕΠ το 2019

€ **480 εκατ.** εισοδήματα από εργασία το 2019

€ **76 εκατ.** εξαγωγές το 2019

€ **517 εκατ.** εταιρικοί φόροι και εισφορές στην αλυσίδα αξίας το 2019

* Αλκοολούχα ποτά = ποτά με περιεκτικότητα αιθυλικής αλκοόλης 15% και άνω π.χ. τσίπουρο, ούζο, ουίσκι, βότκα κ.ο.κ. Τα αλκοολούχα ποτά είναι υποκατηγορία των οινοπνευματωδών ποτών, στα οποία εντάσσονται και το κρασί και η μπίρα.

II. Τα είδη του παράνομου εμπορίου διεθνώς

ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Νόμιμα αλκοολούχα ποτά που παράγονται και πωλούνται εντός του ρυθμιστικού πλαισίου και καταγράφονται στα επίσημα στατιστικά στοιχεία είτε στη χώρα που παράγονται είτε στη χώρα που καταναλώνονται ή και στις δύο. Έτσι, σε κάποιες περιπτώσεις, τα αλκοολούχα ποτά μπορεί να θεωρούνται καταγεγραμμένα στη χώρα παραγωγής και μη καταγεγραμμένα στη χώρα κατανάλωσης ή ανάποδα.

ΝΟΜΙΜΑ
ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ
ΠΟΤΑ

ΜΗ ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

ΝΟΜΙΜΟ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ Ή ΑΓΟΡΕΣ

Αλκοολούχο ποτό που αγοράζεται εκτός και εισάγεται εντός μίας αγοράς για προσωπική χρήση από τον καταναλωτή

Νόμιμη παραγωγή οικοτεχνίας

Παράνομη παραγωγή οικοτεχνίας

ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

Αλκοολούχα ποτά των οποίων η παραγωγή και κατανάλωση γίνεται εκτός του ρυθμιστικού πλαισίου, ακολουθούν πολιτισμικές παραδόσεις και παράγονται με πρακτικές οικοτεχνίας. Μπορεί να είναι νόμιμα ή παράνομα ανάλογα με τους νόμους που διέπουν την κάθε επικράτεια.

ΠΑΡΑΝΟΜΑ
ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ
ΠΟΤΑ

ΛΑΘΡΑΙΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

Αλκοολούχα ποτά με αυθεντικό branding που εισήχθη παρανόμως/λαθραία στην επικράτεια και πουλήθηκε, αποφεύγοντας φόρους & τέλη. Περιλαμβάνει ποτά που εισάγονται σε ανώτερη της επιτρεπόμενης ποσότητας στους ταξιδιώτες ή μέσω συστηματικού λαθρεμπορίου

ΝΟΘΕΥΜΕΝΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

Απομιμήσεις νόμιμων επώνυμων προϊόντων, που περιλαμβάνουν ξαναγέμισμα, παραποίηση και νόθευση. Αυτά τα ποτά παραβιάζουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των νόμιμων προϊόντων.

ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

Νομίμως παραχθέντα αλκοολούχα ποτά για τα οποία δεν έχει καταβληθεί ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στην επικράτεια παραγωγής.

ΜΗ ΣΥΜΜΟΡΦΟΥΜΕΝΑ (ΠΑΡΑΤΥΠΑ) ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΑ ΠΟΤΑ

Προϊόντα που δεν συμμορφώνονται με τις οριζόμενες διαδικασίες παραγωγής, οδηγίες, ή νομοθεσία σηματοδότησης. Περιλαμβάνουν και προϊόντα που παράγονται από αποχρωματισμένη αλκοόλη ή παράνομη βιομηχανική αλκοόλη.

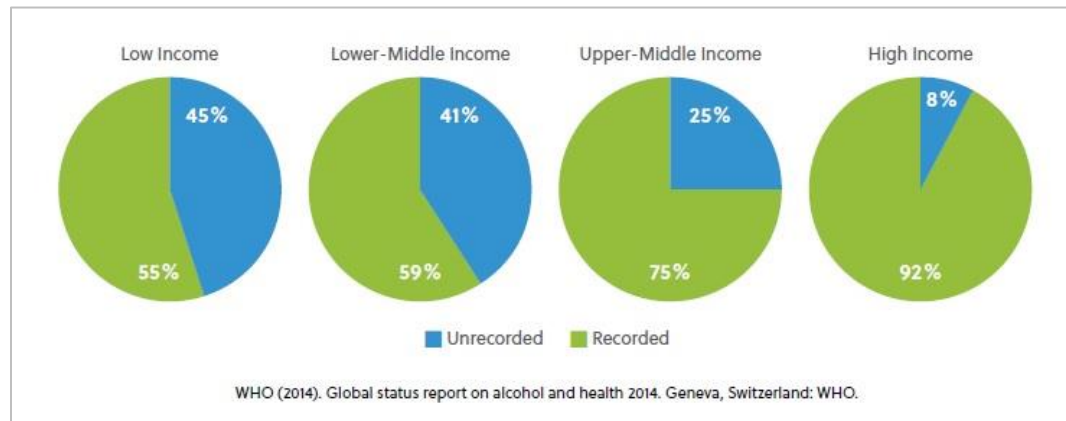

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΑ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΩΝ ΠΟΤΩΝ

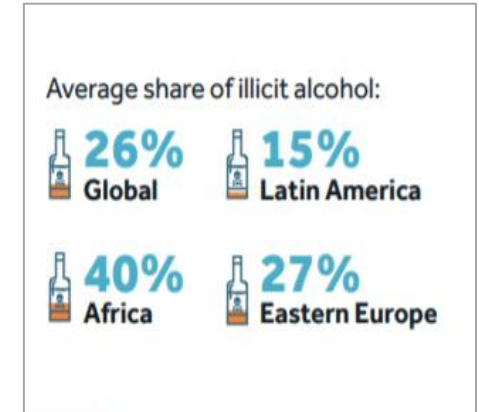
Αλκοόλη ή αλκοολούχα προϊόντα που δεν προορίζονται ή πωλούνται για ανθρώπινη κατανάλωση αλλά καταναλώνονται ως υποκατάστατο των αλκοολούχων ποτών.

III. Χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου αλκ. ποτών διεθνώς

- Το ζήτημα του παράνομου εμπορίου ΑΠ είναι σύνθετο και συνδέεται με οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτισμικούς παράγοντες.
- Το παράνομο αλκοόλ είναι φθηνότερο. Έτσι, η παραγωγή και κατανάλωσή του αυξάνεται στις χώρες με χαμηλό-μέσο εισόδημα.
- Το ύψος του παράνομου εμπορίου ποτών διεθνώς υπολογίζεται στο 25% της κατανάλωσης (ΠΟΥ 2014).

- Το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ε.Ε. (EUIPO) εκτιμά ότι η απώλεια δημοσίων εσόδων στην Ε.Ε εξαιτίας της παραποίησης/απομίμησης ανέρχεται σε 15 δις € ετησίως.
- Η παραγωγή και εμπορία μη καταγεγραμμένου αλκοόλ είναι μυστική και έτσι είναι εξαιρετικά δύσκολο, να μετρηθεί η έκτασή του, να αξιολογηθούν η διαδικασία παραγωγής, η ποιότητα και η ασφάλεια του προϊόντος, να μελετηθεί επαρκώς έτσι ώστε να γίνει δυνατή η δίωξή του.

III - Χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου αλκ. ποτών διεθνώς

Κυριότερα :

«Οι χώρες με υψηλή φορολογία τείνουν να έχουν μεγαλύτερο πρόβλημα παράνομου εμπορίου...σε αρκετές χώρες δεν απέχει από την αλήθεια να πούμε πως η φορολογία στο αλκοόλ χρηματοδοτεί το παράνομο εμπόριο»

Πηγή : OECD (2016), Illicit Trade: Converging Criminal Networks, OECD Reviews of Risk Management Policies

IV - Χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου στην Ελλάδα

Τα κύρια είδη του παράνομου εμπορίου στην Ελλάδα είναι τα εξής :

Λαθραία εισαγωγή αυθεντικών εμφιαλωμένων επώνυμων μαρκών από γειτονικές χώρες, διαφεύγοντας της φορολογίας (ΕΦΚ, ΦΠΑ, φόροι εισοδήματος) κατά μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Ξαναγέμισμα φιαλών επωνύμων μαρκών με φθηνότερα / υποδεέστερα προϊόντα. Η εν λόγω δραστηριότητα αποτελεί εξαπάτηση του καταναλωτή, θέτει σε κίνδυνο την υγεία του και παραβιάζει τα πνευματικά δικαιώματα των επωνύμων μαρκών.

Χρήση χύδην αιθυλικής αλκοόλης για παραγωγή νοθευμένων ποτών (νοθεία), είτε σε συσκευασία επώνυμων μαρκών η οποία δεν έχει απορριφθεί μετά την κατανάλωση του περιεχομένου της, είτε σε απομίμηση συσκευασίας επώνυμης μάρκας. Τα εν λόγω ποτά διαφεύγουν της φορολογίας (ΕΦΚ, ΦΠΑ, φόροι εισοδήματος) κατά μήκος της εφοδιαστικής αλυσίδας ενώ η αυτή η μορφή παράνομου εμπορίου θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή και παραβιάζει τα πνευματικά δικαιώματα των επωνύμων μαρκών.

Καταγεγραμμένη και μη καταγεγραμμένη παραγωγή τοπικών αποσταγμάτων (προϊόν απόσταξης διήμερων παραγωγών). Με το «κέλυφος» της οικιακής κατανάλωσης παράγονται γεωμετρικά πολλαπλάσιες ποσότητες έναντι των επίσημα δηλωμένων, οι οποίες διοχετεύονται σε μορφή «χύμα» για εμπορικούς σκοπούς. Ο συντελεστής ΕΦΚ στην επίσημη καταγεγραμμένη παραγωγή για εμπορικούς σκοπούς (€ 12,75/λίτρο αιθ.αλκοόλης) είναι 9 φορές υψηλότερος από τον αντίστοιχο συντελεστή παραγωγής για οικιακή χρήση (€ 1,4/λίτρο αιθ.αλκοόλης) με ανάλογες απώλειες στα έσοδα από ΕΦΚ και ΦΠΑ. Το δικαίωμα εμπορίας στο προϊόν με τον πολύ χαμηλό συντελεστή καθώς και η αντικειμενική αδυναμία αγορανομικού ελέγχου λόγω του πλήθους των σημείων πώλησης, του μεγάλου αριθμού μη καταγεγραμμένων αμβύκων και της γεωγραφικής διασποράς αυτών στη χώρα μας οδηγεί στη διακίνηση του κύριου όγκου κατανάλωσης με πλήρη αποφυγή καταβολής φόρων. Παράλληλα, η παραγωγή γίνεται κάτω από ανεξέλεγκτες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας θέτοντας σε κίνδυνο την υγεία των καταναλωτών.

Το παράνομο εμπόριο αλκοολούχων ποτών συνυπάρχει με άλλες μορφές παρανομίας όπως απόκρυψη φορολογητέας ύλης και η προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας και εμπορικού σήματος.

IV - Χαρακτηριστικά του παράνομου εμπορίου στην Ελλάδα

- Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Π.Ο.Υ. το παράνομο εμπόριο αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα ανέρχεται σε 11% της συνολικής κατανάλωσης. Αυτό σημαίνει πως περίπου 5 εκατ. φιάλες διακινούνται χωρίς να καταβάλλουν ΕΦΚ και ΦΠΑ. Κατά συνέπεια, οι απώλειες εσόδων από ΕΦΚ αλκοολούχων ποτών ανέρχονται σε 31 εκατ. ετησίως¹ μόνον από τα αλκοολούχα ποτά εκτός από τα χύμα αποστάγματα διήμερων παραγωγών (τσίπουρο/τσικουδιά) όπου το πρόβλημα είναι οξύτερο.
- Παράλληλα, υπάρχουν ακόμη σημαντικότερες απώλειες από τον ΦΠΑ καθώς σύμφωνα με την εμπειρία του κλάδου η κύρια ποσότητα των παρανόμως διακινούμενων ποτών διοχετεύεται στην επιτόπια αγορά. Σύμφωνα με τη μελέτη IOBE¹ και του κλάδου εκτιμάται πως οι απώλειες ΦΠΑ κυμαίνονται από 28 έως 45 εκατ. ευρώ².
- **Ειδικότερα στην περίπτωση των χύμα αποσταγμάτων**, το παράνομο εμπόριο κυριαρχεί και εκτιμάται με μετριοπαθείς υπολογισμούς πως προσεγγίζει το 1 εκατ. 9λιτρα κιβώτια. Οι απώλειες από ΕΦΚ προσεγγίζουν τα €45 εκ. ετησίως ή και τα €91,7 εκ. αν ληφθεί υπόψη σχετικό πόρισμα του Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με την έκταση του παράνομου εμπορίου στην εν λόγω κατηγορία. Αντίστοιχα, οι απώλειες ΦΠΑ εκτιμάται πως κυμαίνονται από €25 εκατ. (IOBE) έως €40 εκατ. σύμφωνα με εκτιμήσεις του κλάδου².
- **Η πανδημία αναμένεται να επιδεινώσει το πρόβλημα** καθώς τα σημεία πώλησης είναι περισσότερο ευάλωτα μετά από πολύμηνο κλείσιμο και τις αυξημένες ανάγκες κεφαλαίου που προκύπτουν για την επανεκκίνηση και τη βιωσιμότητά τους.

Εκτίμηση για την έκταση του παράνομου εμπορίου αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα¹ (εκτός τσίπουρου)

> 5

εκατ. φιάλες
διακινούνται παράνομα

> 31

εκατ. ευρώ
απώλειες ΕΦΚ ετησίως

> 28-45²

εκατ. ευρώ
απώλειες ΦΠΑ ετησίως

Εκτίμηση για την έκταση του παράνομου εμπορίου στο τσίπουρο στην Ελλάδα¹

1

εκατ. 9λιτρα κιβώτια
διακινούνται παράνομα

> 45

εκατ. ευρώ
απώλειες ΕΦΚ ετησίως

> 25-40²

εκατ. ευρώ
απώλειες ΦΠΑ ετησίως

¹ Πηγή : Εκτίμηση IOBE, Η αγορά των αλκοολούχων ποτών την Ελλάδα (2020)

² Πηγή : Εκτιμήσεις Εν.Ε.Α.Π. (2021) – Οι εκτιμήσεις ως προς τις απώλειες ΦΠΑ, βασίζονται στην εμπειρική αξιολόγηση πως το παράνομο εμπόριο στα αλκοολούχα ποτά (εκτός τσίπουρου) κατανέμεται σε 20% στη λιανική και 80% στην επιτόπια κατανάλωση, για δε την κατηγορία του τσίπουρου κατανέμεται σε 30% και 70% αντίστοιχα στα δύο βασικά κανάλια εμπορίου. Η διαφορά με την εκτίμηση IOBE προκύπτει καθώς η κατανομή στα κανάλια ακολουθεί αυτή της νόμιμης αγοράς (38% λιανική, 62% επιτόπια κατανάλωση).

V. Οι συνθήκες που ευνοούν το παράνομο εμπόριο αλκ. ποτών στην Ελλάδα

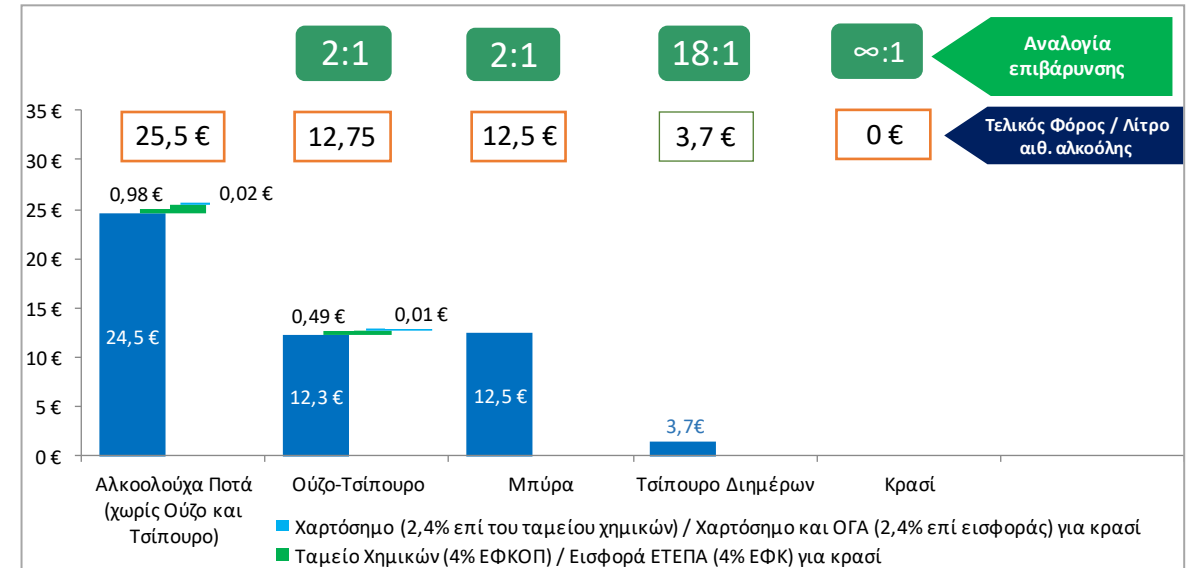

Φορολογική πολιτική

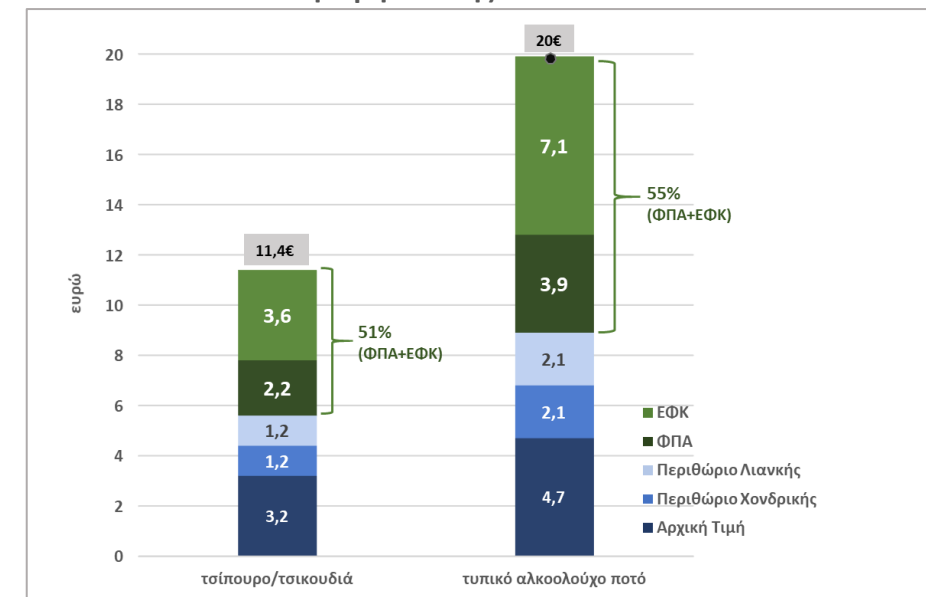
Το όφελος από τη διαφορά τιμής μεταξύ νόμιμου και παράνομου προϊόντος αποτελεί το μοναδικό κίνητρο του παράνομου εμπορίου.

- Συνεπώς, ο υψηλός συντελεστής ΕΦΚ σε συνδυασμό με τον υψηλό συντελεστή ΦΠΑ (24%) - ο οποίος υπολογίζεται και επί του ΕΦΚ - διαμορφώνουν ένα πανίσχυρο κίνητρο για παράνομο εμπόριο στην Ελλάδα καθώς **οι φόροι υπερβαίνουν το 55% της λιανικής τιμής των αλκ. ποτών.** (51% στο τσίπουρο, 57% στο ούζο)
- Η οικονομική κρίση του 2009 και η επακόλουθη ύφεση σε συνδυασμό με την αλόγιστη αύξηση του ΕΦΚ (+125%) και αύξηση του ΦΠΑ από 19% σε 24% έφεραν τη χώρα στην **1η θέση με τον υψηλότερο συντελεστή ΕΦΚ σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα** στην Ε.Ε., την 5η θέση στην Ε.Ε. σε απόλυτους αριθμούς και με **έως και 4.6 φορές υψηλότερο ΕΦΚ σε σχέση με γειτονικές και τουριστικά ανταγωνιστικές χώρες.**
- Η **ακραία διαφοροποίηση φορολογικού συντελεστή ανάμεσα σε ομοειδή προϊόντα** (επίσημο εμφιαλωμένο τσίπουρο σε σχέση με προϊόν διήμερων αποσταγματοποιών), πριμοδοτεί την υποκατάσταση, στρεβλώνει τον ανταγωνισμό και ενδυναμώνει την νοοτροπία παραβατικότητας, ενώ αποθαρρύνει την καινοτομία και την παραγωγή ανταγωνιστικού προϊόντος με βάση τα διεθνή πρότυπα.

Πολιτική ΕΦΚ στην Ελλάδα

Μέση Τιμή Φιάλης 700 ml 40% vol

V. Οι συνθήκες που ευνοούν το παράνομο εμπόριο αλκ. ποτών στην Ελλάδα

Νομοθεσία : Το αναχρονιστικό καθεστώς διακίνησης και εμπορίας προϊόντος διήμερων παραγωγών (χύμα απόσταγμα) επιτρέπει ώστε τεράστιες ποσότητες άγνωστης προέλευσης, μη ελεγχόμενου, χύμα αποστάγματος - δήθεν «παραδοσιακού» - να διακινείται σε όλη την επικράτεια κρυπτόμενο πίσω από το ειδικό καθεστώς διακίνησης και προνομιακού φορολογικού συντελεστή διήμερων παραγωγών για οικιακή χρήση και διατήρηση της παράδοσης. Η συγκεκριμένη συνθήκη **προάγει τον αθέμιτο ανταγωνισμό ενώ αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη της παραγωγής των τοπικών αποσταγμάτων με σύγχρονα ανταγωνιστικά πρότυπα.**

Δίωξη : Η δίωξη του παράνομου εμπορίου στην Ελλάδα είναι ένα πολύπλοκο εγχείρημα εξαιτίας παραγόντων όπως η νησιωτικότητα της χώρας, η υψηλή κατανάλωση με εποχικά χαρακτηριστικά, η μεγάλη ακτογραμμή και η γειτνίαση με χώρες όπου ο συντελεστής ΕΦΚ είναι έως και 4.5 φορές χαμηλότερος. Επίσης σε ό,τι αφορά τα τοπικά αποστάγματα, η δίωξη καθίσταται δυσχερέστερη εξαιτίας της μεγάλης γεωγραφικής διασποράς των διήμερων αποσταγματοποιών, οι οποίοι δεν υποχρεούνται να εγγραφούν σε ηλεκτρονικό μητρώο.

Εφοδιαστική αλυσίδα : Παράγοντες όπως τα μέτρα περιορισμού στη λειτουργία εξαιτίας της πανδημίας COVID 19 για τις επιχειρήσεις HORECA και η επακόλουθη απώλεια εισοδήματος, η ραγδαία αύξηση των τιμών της ενέργειας και των πρώτων υλών – οι οποίες επιβαρύνονται από υψηλή φορολογία - πιέζουν την κερδοφορία θέτοντας σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα αυτών των επιχειρήσεων. Έτσι, η προσφορά προϊόντων που διαφεύγουν της φορολόγησης καθίσταται πιο ελκυστική για μεγαλύτερο τμήμα της εφοδιαστικής αλυσίδας. Ως αποτέλεσμα, **η κατακόρυφη έξαρση και ευρύτατη διασπορά του παράνομου εμπορίου αποτελεί βεβαιότητα για τη μετά-πανδημία εποχή.**

Καταναλωτής : Η αύξηση του κόστους ζωής και η επίδραση της υψηλής φορολογίας στις τιμές των αλκοολούχων ποτών οδηγούν τους καταναλωτές σε επιλογές υποδεέστερων, μη τυποποιημένων, μη ελεγχόμενων προϊόντων. Τα προϊόντα αυτά αποτελούν άμεσο κίνδυνο για την υγεία των καταναλωτών πέρα από το γεγονός ότι δεν αποδίδουν στα δημόσια ταμεία καθώς στην πλειονότητά τους φοροδιαφεύγουν.

VI. Οι επιπτώσεις του παράνομου εμπορίου αλκ. ποτών στην Ελλάδα

Για την Κυβέρνηση το παράνομο εμπόριο δημιουργεί μία σειρά από προκλήσεις :

- Απώλεια εσόδων από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης, τον ΦΠΑ και τη φορολογία εισοδήματος
- Κόστος για τη δίωξη, τον εντοπισμό, τη ρύθμιση και την αναχαίτησή του
- Κόστος για το σύστημα υγείας λόγω της κατανάλωσης επικίνδυνων προϊόντων ή και εξαιτίας της αλόγιστης κατανάλωσης, λόγω των προτύπων που συνδέονται με την κατανάλωση «χύμα» ποτών.
- Αθέμιτο ανταγωνισμό για τις νόμιμες επιχειρήσεις που οδηγεί σε σταδιακό μαρασμό της υγιούς επιχειρηματικότητας ιδιαίτερα σε τοπικές κοινωνίες.
- Αντιμέτωπιση οργανωμένων δικτύων τα οποία συνδέονται παράλληλα και με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες όπως νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, χρηματοδότηση τρομοκρατίας κ.α. θέτοντας ζήτημα εθνικής και κοινωνικής ασφάλειας.

Για την Αγορά το παράνομο εμπόριο αποτελεί απειλή τόσο οικονομικά όσο και σε επίπεδο φήμης :

- Αθέμιτος ανταγωνισμός (σημαντικά χαμηλότερο κόστος πρώτων υλών για τα εμπορεύματα που διαφεύγουν της φορολόγησης)
- Αυξημένα κόστη παραγωγής προκειμένου να προστατευθούν οι επώνυμες μάρκες
- Απώλεια θέσεων εργασίας και μαύρη εργασία
- Το ρυθμιστικό περιβάλλον, προκειμένου να αντιμετωπίσει το πρόβλημα, ενίοτε επιβάλλει λύσεις οι οποίες επιβαρύνουν το νόμιμο εμπόριο με αποτέλεσμα την περαιτέρω άνθηση του παράνομου εμπορίου
- Οι επιχειρήσεις επιβραδύνουν τις επενδύσεις και την ανάπτυξη καινοτομίας
- Οι τοπικές οικονομίες αναπτύσσονται γύρω από το παραεμπόριο
- Υπονομεύεται η εμπιστοσύνη του καταναλωτή τόσο σε μάρκες όσο και σε κατηγορίες ολόκληρες
- Υποβαθμίζεται η αξία της επώνυμης μάρκας και απειλείται η φήμη της

Για τον Καταναλωτή το παράνομο εμπόριο επίσης αποτελεί απειλή :

- Ανεξέλεγκτη ποιότητα και συνθήκες παραγωγής θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή
- Πρότυπα αλόγιστης κατανάλωσης που συνδέονται με «χύμα» ανώνυμα προϊόντα και προβάλλονται ως μέρος της παράδοσης
- Κίνδυνος για την προσωπική ασφάλεια του καταναλωτή από την ανάπτυξη των οργανωμένων δικτύων παράνομου εμπορίου

VII. Προτάσεις για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου

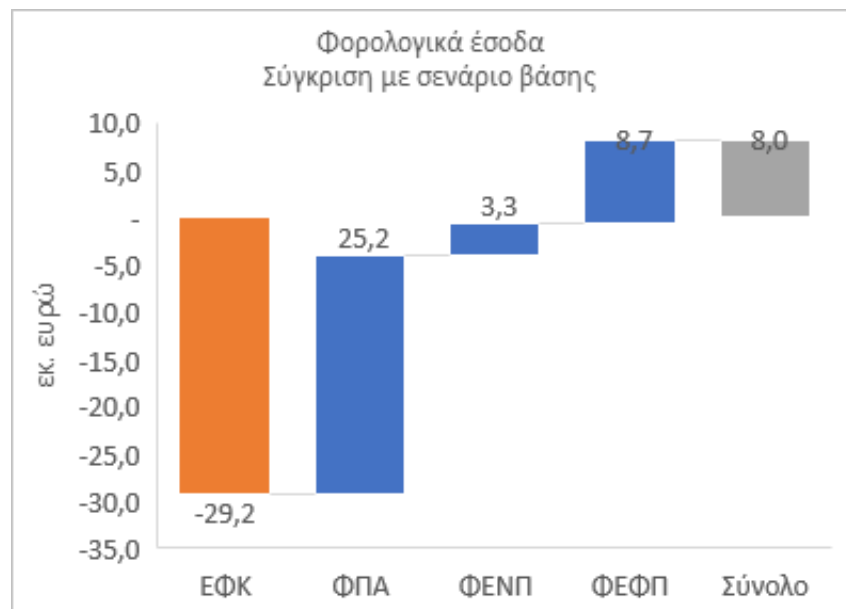

Φορολογική πολιτική

Μείωση του συντελεστή ΕΦΚ στο μέσο όρο της Ε.Ε. (από €24,50 σε €18) ως αναπτυξιακό μέτρο

- ✓ Θετικό σοκ για την αγορά
- ✓ Αισθητή μείωση του κόστους πρώτων υλών για τις επιχειρήσεις του κλάδου HORECA και βελτίωση των σημερινών ισχνών περιθωρίων κέρδους για το σύνολο της εφοδιαστικής αλυσίδας
- ✓ Δραστική μείωση της ζήτησης για παράνομο προϊόν με αποτέλεσμα και τη μείωση του κόστους δίωξης
- ✓ Εξυγίανση του ανταγωνισμού και της βιώσιμης επιχειρηματικότητας
- ✓ Αναλογικότητα της φορολογίας σε σχέση με το μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα

Η μείωση του συντελεστή ΕΦΚ αναμένεται να αποδώσει υψηλότερα φορολογικά έσοδα συνολικά

- Σύμφωνα με μελέτη IOBE¹ η μείωση του ΕΦΚ στον μ.ο. της Ε.Ε. θα οδηγήσει σε αύξηση των κρατικών εσόδων από το πρώτο κιόλας έτος εφαρμογής.
- Ενώ αναμένεται μείωση των εσόδων ΕΦΚ στο επίπεδο του 14,4% (έναντι μείωσης του συντελεστή ΕΦΚ κατά 29%), η διεύρυνση της νόμιμης κατανάλωσης θα οδηγήσει στην αύξηση των λοιπών φορολογικών εσόδων, τα οποία θα υπερκαλύψουν τις απώλειες ΕΦΚ.
- Επίσης, αναμένεται θετική επίδραση στην απασχόληση κατά περισσότερο από 3 χιλιάδες θέσεις εργασίας.
- Η συνολική επίδραση στο ΑΕΠ, λόγω διεύρυνσης της νόμιμης κατανάλωσης εκτιμάται σε 109 εκατ. ευρώ.

¹ Πηγή : Εκτίμηση IOBE, Η αγορά των αλκοολούχων ποτών την Ελλάδα (Νοέμβριος, 2020)

VII. Προτάσεις για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου

Νομοθεσία

- **Υιοθέτηση της Ευρωπαϊκής οδηγίας 2020/1151 (29 Ιουλίου 2020)**, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 92/83/ΕΟΚ για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στην αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά και σχετικά με τον ελάχιστο συντελεστή ΕΦΚ για ίδια χρήση).
- **Απαγόρευση εμπορίας σε εθνικό επίπεδο για το προϊόν διήμερων αποσταγματοποιών** που έχει φορολογηθεί με το συντελεστή ΕΦΚ για ίδια χρήση.
- **Αναπτυξιακά κίνητρα που ενθαρρύνουν την τυποποίηση.**
- **Τροποποίηση του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα** με σκοπό την αυστηριοποίηση των ποινών, διοικητικών προστίμων, άμεση δέσμευση περιουσιακών στοιχείων & τραπεζικών λογαριασμών, μη άρση της ποινικής δίωξης κ.α.
- **Δημιουργία ηλεκτρονικού μητρώου διήμερων αποσταγματοποιών** με υποχρέωση εγγραφής για το σύνολο της επικράτειας όπως και με τους λοιπούς ποτοποιούς.

Δίωξη

- **Περαιτέρω ενεργοποίηση του ΣΕΚ. Συντονισμός ελεγκτικών μηχανισμών** για καλύτερη αποτελεσματικότητα και αποφυγή των αλληλοεπικαλύψεων μεταξύ των αρμοδιοτήτων διαφορετικών υπηρεσιών.
- Να τεθεί η **αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου στις κύριες προτεραιότητες** των διωκτικών αρχών, να διαχωριστεί το λαθρεμπόριο αλκοολούχων από τα λοιπά είδη (όπως καπνού, καυσίμων κλπ.) και να **καταρτίσει πανελλαδικό σχέδιο ελέγχου από όλες τις διωκτικές αρχές.**
- Υιοθέτηση συστημάτων για την **παρακολούθηση των διελεύσεων των φορτηγών** αυτοκινήτων από τα Τελωνεία καθώς και για τον **έλεγχο στο οδικό δίκτυο.**
- Δημιουργία και λειτουργία **ενιαίας βάσης δεδομένων** όλων των αρχών με μητρώο για όσους συλλαμβάνονται για λαθρεμπορία και ηλεκτρονικής πλατφόρμας με στοιχεία ιχνηλασιμότητας.
- **Αποστολή των στατιστικών στοιχείων** πανελλαδικά στην ΕΛΣΤΑΤ.
- **Καθιέρωση πρωτοκόλλου ενεργειών & συνεργασίας** του κλάδου με τις Αρχές για ανταλλαγή πληροφοριών, τεχνογνωσίας και για σχεδιασμό ενημερωτικών σεμιναρίων.
- **Υποχρεωτική ένταξη όλων των παραγωγών και διανομέων αλκοολούχων ποτών στην πλατφόρμα LOTify**, σύμφωνα με πρόσφατη νομοθεσία για την περιστολή του λαθρεμπορίου που ψηφίστηκε στις 23 Νοεμβρίου 2020 και συμπληρωματικές διατάξεις για την πανελλαδική εφαρμογή του από το σύνολο των διωκτικών αρχών.
- Δημιουργία μηχανισμού για την **παρακολούθηση των υποθέσεων που βρίσκονται στα χέρια της δικαιοσύνης καθώς και του αποτελέσματος της δίκης**, προκειμένου να εντοπιστούν κενά και αδυναμίες νομικής ή ανακριτικής φύσης.

Πηγές

- WHO (2014), Global status report on alcohol and health
https://www.who.int/substance_abuse/publications/alcohol_2014/en/
- Euromonitor International (2018), Size and shape of the global illicit alcohol market,
https://www.tracit.org/uploads/1/0/2/2/102238034/illicit_alcohol_-_white_paper.pdf
- OECD (2016), Illicit Trade: Converging Criminal Networks, OECD Reviews of Risk Management Policies
<http://www.oecd.org/corruption-integrity/reports/charting-illicit-trade-9789264251847-en.html>
- EUIPO (2016) – The economic cost of IPR infringement in spirits and wine https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/resources/research-and-studies/ip_infringement/study8/wines_and_spirits_en.pdf
- Spirits Europe - <https://www.spirits.eu/taxation-economy/high-tax-incentive-for-illicit-alcohol>
- IOBE (2020) – Ο κλάδος των αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα, http://iobe.gr/research_dtl.asp?RID=211
- ON LINE DATA - Ψηφιακός μετασχηματισμός για την ιχνηλασιμότητα των αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα
<http://docplayer.gr/158228871-Psifiakos-metashimatismos-gia-tin-ihnilasimotita-ton-alkooloyhon-poton.html>